

Raadsvoorstel

Onderwerp: Bijstellen Verlenen krediet scholenprogramma
Datum: 15 december 2021
Agendapunt: 15
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder Rutgers
Steller: W. Haaijer (w.haijer@hethogeland.nl)
Zaaknummer: Z.HHL.006746

1. Samenvatting

In het aardbevingsgebied is in 2015 gestart met het scholenprogramma: een sectoraal verstevigingsprogramma om de onderwijsgebouwen aan de betreffende norm te laten voldoen. In combinatie met het aardbevingsbestendig maken door de gebouwen bouwkundig te versterken of te vervangen door nieuwbouw, worden de gebouwen duurzaam en bijna energieneutraal gemaakt waardoor er toekomstbestendige schoolgebouwen ontstaan.

In de gemeente Het Hogeland betreft het 21 gebouwen in de voormalige gemeenten Bedum en Eemsmond. Basis voor de uitvoering zijn de programmaplannen die door de gemeenteraden van de betreffende gemeenten zijn vastgesteld. Op basis daarvan zijn voor de realisering overeenkomsten met de Nationaal Coördinator Groningen en de schoolbesturen afgesloten.

Inmiddels zijn 11 gebouwen gereed en start de vervangende nieuwbouw voor 5 en de bouwkundige versterking van 2 gebouwen dit najaar. De voorbereiding van de resterende 3 gebouwen is inmiddels gestart. Hiermee ligt het programma grotendeels op koers.

De financiering van het gehele programma vindt plaats door bijdragen van de NCG (kosten versteviging en bouwbudget bij nieuwbouw), van het rijk (deels eenmalige uitkeringen en deels via jaarlijkse bijdragen), vanuit subsidies en van de schoolbesturen, de resterende kosten zijn voor rekening van de gemeente (afboeken kapitaallasten en nieuwe kapitaallasten).

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

In de gemeenteraad van april 2021 is het scholenprogramma behandeld en zijn de voor de realisering al eerder beschikbare gestelde kredieten daar waar nodig bijgesteld en zijn nieuwe kredieten verstrekt. De realisering van het programma is daarna verder gegaan en inmiddels zijn op basis van de uitvoering en aanbesteding actuele kostenramingen opgesteld en zijn extra middelen verkregen. Wij vragen u voor het verder uitvoeren van het Scholenprogramma de beschikbaar gestelde kredieten bij te stellen en voor de op te starten projecten kredieten beschikbaar te stellen, zoals in de bijlage is opgenomen. De financiële dekking is voorzien binnen de beschikbare middelen voor het scholenprogramma.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Omdat uit onderzoek in 2015 bleek dat de schoolgebouwen in het aardbevingsgebied niet voldeden aan de daaraan te stellen constructieve eisen is een voor het bouwkundig verstevigen van schoolgebouwen een apart programma ontwikkeld. Omdat te voorzien was dat dit met veel ingrepen gepaard zou gaan, is hieraan gekoppeld een programma om een transitie in de onderwijshuisvesting tot stand te brengen. Door het koppelen van financiële mogelijkheden kunnen daardoor toekomstbestendige (rekening houdende met demografische ontwikkelingen) en duurzame schoolgebouwen worden gerealiseerd, die ook aardbevingsbestendig zijn. Door het Rijk wordt deze transitie omarmd en wordt voor het gehele aardbevingsgebied een financiële bijdrage van € 73,5 miljoen vertrekt (het zogenaamde toekomstpakket; deze middelen worden deels ineens uitgekeerd en deel over een periode van meerdere jaren). In overleg met toen nog NAM (de Nationaal Coördinator Groningen –NCG- heeft de positie van NAM per 1-1-2020 overgenomen) zijn bij verschillende schoolgebouwen de geraamde kosten voor versteviging gebruikt om de switch van verstevigen naar nieuwbouw te maken; reden hiervoor is onder andere dat de verstevigingskosten inclusief de kosten van het toekomstpakket, de kosten van vervangende nieuwbouw benaderen of overschreden. Vanwege het belang van het programma en met het oog op gestegen bouwrijzen heeft het rijk eind 2019 een extra bijdrage van € 20 miljoen toegezegd. Ook heeft het rijk onderkend dat om nieuwbouw te kunnen realiseren er extra kosten gemaakt moeten worden om bouwrijpe kavels te krijgen; voor deze zogenaamde inpassingskosten is € 17,6 miljoen beschikbaar gesteld.

In de samenwerkingsovereenkomst is voor de 2 gebouwen van Het Hogeland College opgenomen dat nader onderzoek zal plaatsvinden naar de optimale wijze van bouwkundig versterken waarbij ook eventuele vervanging van gebouwdelen bekeken zal worden. Voor beide gebouwen zijn projectplannen opgesteld. Uitkomst is dat het gebouw in Warffum wordt versterkt en het gebouw in Uithuizen deels wordt versterkt en deels wordt vervangen door nieuwbouw. Het gebouwdeel uit 1962 (leslokalen) zal worden vervangen waarmee ook de hiervoor al langer lopende aanvraag in het IHP wordt ingelost. Met de NCG is voor de overname van de versterking een bedrag van € 7,9 miljoen overeengekomen

In onderstaande tabel is weergegeven welke gebouwen onderdeel van het programma zijn en wat de stand van zaken is. Bij verschillende scholen is tijdelijke huisvesting noodzakelijk, dit wordt dan in de plannen meegenomen.

Naam school	Plaats	Stand van zaken
Roodschool Simonides Nu: De Dobbe	Roodeschool	Nieuwbouw op nieuwe locatie aan Zuster Korteweg. Aanbesteding afgerond, start uitvoering eind 2021 (na sloop woningen en garageboxen). Huidige gebouwen De Dobbe (na verhuizing) en Roodschool (staat al leeg) afstoten.
Jansenius de Vries De Rank	Warffum	Nieuwbouw op nieuwe locatie in De Laan Zuid. Aanbesteding afgerond. Start bouw november 2021. Huidige gebouwen De Rank en Jansenius de Vries na verhuizing afstoten.
De Noordkaap De Sterren	Uithuizermeeden	Versteviging van de 2 ^e kap school gestart (2 fasen). Tijdelijke huisvesting nabij de sporthal.
Dr. Damschool	Uithuizermeeden	Nieuwbouw op huidige locatie gereed.
Nijenstein	Zandweer	Versteviging school gereed, nieuwbouw gymlokaal in voorbereiding.
Klinkenborg	Kantens	Nieuwbouw op huidige locatie gereed.

Het Hogeland College	Warffum	Voorbereiding versteviging gestart.
Het Hogeland College	Uithuizen	Voorbereiding versteviging met deels nieuwbouw gestart. THV noodzakelijk.
Usquert	Usquert	Nieuwbouw op huidige locatie gestart; tijdelijk lokalen t.b.v. bouwperiode.
Venhuisschool en De Akker Nu: 't Groenland	Zuidwolde	Nieuwbouw op oude locatie Venhuisschool gereed. De Akker is verkocht. Versteviging Mauritsshal (gymzaal) gereed.
De Haven	Onderdendam	Inmiddels opgeheven, gebouw verkocht.
De Regenboog	Bedum	Deels versterking/deels nieuwbouw gereed.
Togtemaarschool	Bedum	Nieuwbouw naast huidige locatie gereed.
Walfridus	Bedum	Deels versterking/deels nieuwbouw gereed.
Horizon	Bedum	Vervangende nieuwbouw gereed.

3.2 Bevoegdheid raad

De bevoegdheid om de financiële middelen die horen bij de uitvoering van het scholenprogramma beschikbaar te stellen ligt, op grond van het budgetrecht, bij de gemeenteraad. Omdat verschillende projecten nog in uitvoering zijn waarbij aansluiting tussen de actuele kostenramingen en kredieten benodigd is en er extra middelen zijn verkregen, is bijstelling en verstrekking van kredieten benodigd.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Op grond van de Wet op het primair onderwijs (Wpo) is de gemeente het bevoegd orgaan betreffende onderwijshuisvesting. Mede vanuit deze rol zijn de programmaplannen opgesteld en vastgesteld.

3.4 Historische context

In beide voormalige gemeenten Bedum en Eemsmond zijn de betreffende programmaplannen onderwijshuisvesting vastgesteld (gemeenteraad Bedum d.d.10-12-2015, gemeenteraad Eemsmond d.d. 22-12-2016). Hieraan is door de colleges uitvoering gegeven door afspraken te maken met de NCG (voorheen NAM) en de schoolbesturen. Deze afspraken zijn vastgelegd in overeenkomsten en aanvullende addenda.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het resultaat na afronding van het Programma transitie onderwijsgebouwen in de voormalige gemeenten Bedum en Eemsmond is dat alle schoolgebouwen door òf bouwkundige versterking òf vervangende nieuwbouw òf combinatie van beide voldoen aan de normen voor aardbevingsbestendig bouwen. Daarnaast zijn alle betreffende schoolgebouwen verduurzaamd en toekomstig bestendig gemaakt.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Om het programma verder tot uitvoering te kunnen brengen moeten middelen beschikbaar gesteld worden. Daarom vragen we u de kredieten beschikbaar te stellen en de al verstrekte kredieten bij te stellen. Door uitvoering te geven aan het scholenprogramma komen in het deel van onze gemeenten gelegen op het grondgebied van de voormalige gemeenten Bedum en Eemsmond versterkte en/of nieuw gebouwde en toekomstbestendige scholen.

5.2 Risico's

Het uitvoeren van een omvangrijk programma als het scholenprogramma kent verschillende risico's. De financiële omvang is circa € 52 miljoen. De belangrijkste risico's zijn prijsstijgingen en onverwachte kosten.

- Risico prijsstijgingen: Van het rijk zijn aanvullende middelen voor opvang van prijsstijgingen ontvangen die in de kredieten zijn verwerkt. In de kostenramingen wordt rekening gehouden met een prijsstijging van 5%. Als dit onvoldoende is zal in eerste instantie de post onvoorzien in de kostenraming worden aangesproken. Mocht dit onvoldoende voor de dekking zijn, dan zal dit mogelijk lijden tot een geringe overschrijding; hiermee is het risico beheersbaar.
- Risico versterking/vervangende nieuwbouw HHC's: In de projectplannen zijn nog globale ramingen opgenomen; uitwerking en aanbesteding moet nog plaatsvinden. In de investeringsramingen wordt met een groter percentage onvoorzien gerekend en worden bedragen voorlopig als taakstellend gehanteerd; hiermee is het risico beheersbaar.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

De omvang van het totaal programma in Het Hogeland bedraagt circa € 52 miljoen. De bijdragen ineens van NCG, rijk en subsidies bedragen circa € 32 miljoen, als investering voor rekening van de gemeente resteert circa € 20 miljoen. Dit bedrag wordt in de gemeentebegroting verwerkt middels afschrijving. De dekking van de daaruit ontstane kapitaallasten (rente en afschrijving) vindt plaats vanuit jaarlijkse rijksbijdragen t.b.v. het scholenprogramma en vanuit de vrijval van kapitaallasten van de te slopen en te verkopen schoolgebouwen. Hiermee is het programma nagenoeg kostenneutraal.

7. Inbreng belanghebbenden

In het programma onderwijshuisvesting wordt samengewerkt met de betrokken scholen. Via de stuurgroep (schoolbesturen) en de projectgroepen (schooldirecteuren) hebben ze direct invloed op het resultaat. In het kader van eventuele bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen vindt overleg met omwonenden plaats. Voor de uitvoering van het programma vindt overleg met de NCG plaats.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering en tijdspad

De uitvoering van het scholenprogramma is gestart in 2016 en heeft een doorlooptijd tot in 2023. Zwaartepunt van het bouwjaar zal liggen in 2022.

8.2 Communicatie

De voortgang van het scholenprogramma wordt in zijn algemeenheid vanuit de gemeente gecommuniceerd. Per project vindt aparte communicatie plaats met de betrokken scholen en omwonenden.

8.3 Evaluatie

Na afronding van het gehele programma onderwijshuisvesting zijn er in de voormalige gemeenten Bedum en Eemsmond aardbevingsbestendige en toekomstbestendige schoolgebouwen gerealiseerd.

Bijlagen:

-Begrotingswijziging

Achterliggende documenten:

-Programmaplannen huisvesting scholen gemeenten Bedum en Eemsmond

Winsum, 26 oktober 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding